



# ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE

## NA OSOBITNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV

Globálna aliancia proti zmene klímy (+)  
Úspechy zaostali za ambíciami

# Obsah

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE.....	2
II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA.....	3
1. Celkový vplyv iniciatívy GCCA+.....	3
2. Zameranie geografického pokrytia iniciatívy GCCA+.....	5
3. Viditeľnosť iniciatívy GCCA+ a informovanosť o nej.....	6
III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA EDA.....	8
1. Odporúčanie 1: Zameranie sa na tých, ktorí sú najviac postihnutí zmenou klímy.....	8
2. Odporúčanie 2: Začleniť získané poznatky do budúcich globálnych rozvojových iniciatív.....	9

V tomto dokumente sú uvedené odpovede Európskej komisie na pripomienky uvedené v osobitnej správe Európskeho dvora audítorov v súlade s článkom 259 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré budú uverejnené spoločne s osobitnou správou.

# I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia víta túto osobitnú správu Európskeho dvora audítorov (EDA). Globálna aliancia proti zmene klímy + (GCCA+) je hlavná iniciatíva Európskej únie, ktorej cieľom je pomôcť najzraniteľnejším krajinám na svete pri riešení negatívnych účinkov zmeny klímy.

Prijatie Parížskej dohody na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy v roku 2015 bolo kľúčom k posilneniu úlohy iniciatívy GCCA+ ako nástroja na podporu úsilia partnerských krajín o vykonávanie dohody.

Hodnotenia jednotlivých projektov pozitívne prispeli k opatreniam v oblasti klímy, ale pokiaľ ide o preukázanie **celkového vplyvu** iniciatívy GCCA+, ich konečný účinok na schopnosť prijímateľských krajín zvýšiť odolnosť proti zmene klímy by sa musel zväziť spolu s inými intervenciami financovanými EÚ a intervenciami iných darcov vrátane intervencií členských štátov EÚ.

Pokiaľ ide o **geografické pokrytie**, v rámci iniciatívy GCCA+ sa po prijatí Parížskej dohody rozšírila jej škála opatrení a typov cieľových krajín, a to na adaptačné, ako aj zmierňujúce opatrenia v zraniteľných krajinách s cieľom uľahčiť prechod na nízkouhlíkovú budúcnosť odolnú proti zmene klímy. Treba však mať na pamäti, že iniciatíva GCCA+ nebola jediným zdrojom finančných prostriedkov určených pre najmenej rozvinuté krajiny a malé ostrovné rozvojové štáty, ktoré sú veľmi zraniteľné voči dôsledkom zmeny klímy. Počas životného cyklu iniciatívy GCCA+ sa vykonali ďalšie intervencie financované EÚ a intervencie iných darcov súvisiace s klímou. Vzhľadom na v podstate obmedzenú výšku finančných prostriedkov dostupných pre iniciatívu GCCA+ bolo potrebné zvoliť si krajiny, ktorým majú byť určené. V tejto súvislosti politická a inštitucionálna nestabilita v niektorých krajinách a/alebo nedostatočné podmienky zabezpečenia v tejto oblasti spolu s potrebou rozšíriť výsledky dosiahnuté počas prvej fázy iniciatívy v niektorých krajinách zohrávali úlohu pri výbere projektov, a to v určitých krajinách, ktoré sa porovnávali s inými.

Pokiaľ ide o **viditeľnosť** tejto iniciatívy **a informovanosť** o nej, Komisia upozorňuje na viaceré komunikačné kanály, ktoré sa v rámci iniciatívy využívajú na komunikáciu o jej činnostiach (publikácie, príspevky na platforme Capacity4dev, webové sídla, kanály YouTube, činnosti vykonávané na rôznych regionálnych a medzinárodných fórach atď.). Decentralizovaná povaha iniciatívy znamená, že okrem niekoľkých iniciatív pod vedením ústredia Komisie sa na miestnej úrovni uskutočnilo niekoľko ďalších iniciatív, čo pravdepodobne viedlo k podhodnoteniu celkového dosahu.

Počas viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027 je medzinárodná spolupráca EÚ financovaná z Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa). Nástroj NDICI – Globálna Európa sa riadi geografickým prístupom, podľa ktorého sa prevažná väčšina finančných prostriedkov prideluje prostredníctvom balíkov pre jednotlivé krajiny a regióny (68 miliárd EUR zo 79,5 miliardy EUR), pričom sa na globálne tematické iniciatívy pridelujú obmedzené finančné prostriedky. Pokiaľ ide o financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy, ambície EÚ v oblasti klímy sa v súčasnom VFR zvýšili, pričom finančné prostriedky z nástroja NDICI – Globálna Európa na úrovni 30 % mali prispieť k opatreniam v oblasti klímy, pričom v poslednom VFR išlo o úroveň 20 %. Okrem toho sa v nadväznosti na nový prísľub predsedníčky von der Leyenovej v správe o stave Únie z roku 2021 pridali k cieľu ďalšie 4 miliardy EUR, čo zodpovedá celkovému príspevku v oblasti klímy vo výške 35 %.

V tejto súvislosti tematický balík „Globálne výzvy“ v rámci nástroja NDICI – Globálna Európa nepostačoval na to, aby sa mohlo pokračovať v iniciatíve GCCA+ v období 2021 – 2027. V dôsledku toho je prevažná väčšina akčných programov v oblasti klímy teraz začlenená do národných

a regionálnych viacročných orientačných programov. Každý balík pre jednotlivé krajiny a regióny je prispôbený potrebám a úijným strategickým prioritám krajiny/regiónu, a to aj pokiaľ ide o zmenu klímy. Získané poznatky o najlepších postupoch v rámci iniciatívy GCCA+ vrátane kapitalizačnej štúdie o adaptácii vykonanej zo strany nástroja podpory pre iniciatívu GCCA+ budú nápomocné pri navrhovaní a vykonávaní nových účinných opatrení v oblasti zmeny klímy. V súvislosti s nástrojom podpory pre vnútroštátne stanovené príspevky, ktorý nahradí nástroj podpory pre iniciatívu GCCA+, a spolu s ďalšími nástrojmi technickej pomoci v rámci znalostného centra pre Zelenú dohodu sa partnerským krajinám a delegáciám EÚ ponúkne podpora pri navrhovaní a vykonávaní opatrení financovaných EÚ, ktoré budú zamerané na zmierňovanie, adaptáciu a znižovanie rizika katastrof.

## II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

### 1. Celkový vplyv iniciatívy GCCA+

EÚ zriadila v roku 2007 Globálnu alianciu proti zmene klímy (GCCA) s víziou nadviazania dialógu s najzraniteľnejšími komunitami o tom, ako ich čo najlepšie podporiť pri prispôbovaní sa negatívnym účinkom meniacej sa klímy. V roku 2014 bola iniciatíva GCCA+ zameraná na reakciu na nové prostredie medzinárodného riadenia zmeny klímy po roku 2015. Odvtedy je zameraná na dva piliere: politický dialóg a technickú a finančnú podporu vykonávania vnútroštátnych politík v oblasti adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania. Iniciatívou sa pokračovalo v podpore zraniteľných krajín, hlavne najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov, a to zvyšovaním ich odolnosti v záujme adaptácie na zmenu klímy a zvyšovaním vedľajších prínosov zmierňovania zmeny klímy.<sup>1</sup>

Pokiaľ ide o schopnosť iniciatívy GCCA+ preukázať, že sa ňou zvýšila odolnosť partnerských krajín proti negatívnym účinkom zmeny klímy<sup>2</sup>, Komisia zdôrazňuje, že v existujúcej literatúre o opatreniach v oblasti klímy sa naznačuje, že objem finančných zdrojov potrebných na náležité riešenie potrieb rozvojových krajín v oblasti adaptácie je podstatne vyšší ako úroveň medzinárodného verejného financovania opatrení v oblasti zmeny klímy, ktoré v súčasnosti poskytujú rozvinuté krajiny<sup>3</sup>. V tejto súvislosti sa zohľadňuje aj skutočnosť, že financovanie opatrení v oblasti adaptácie predstavuje menšinový podiel v portfóliu darcov, ktoré sa vzťahuje na financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy a ktoré je primárne zamerané na zmiernenie. Podiel financovania opatrení v oblasti adaptácie poskytnutého a mobilizovaného rozvinutými krajinami sa v skutočnosti začal postupne zvyšovať až od roku 2017, pričom sa v roku 2020 zvýšil z 22 % na 37 %.<sup>4</sup> V rámci tohto procesu Komisia poskytuje pomerne vyvážené množstvo finančných prostriedkov na adaptáciu a zmiernenie. V tejto súvislosti by Komisia chcela zdôrazniť, že hoci jednotlivé projekty v rámci iniciatívy GCCA+ pozitívne prispeli k opatreniam v oblasti klímy, ich

<sup>1</sup> „Plus“ iniciatívy GCCA+.

<sup>2</sup> Pozri pripomienky EDA: body III, 41, 43 a 44.

<sup>3</sup> Stojí za zmienku, že EÚ a jej členské štáty a EIB sú najväčším poskytovateľom medzinárodného verejného financovania opatrení v oblasti zmeny klímy na svete. V roku 2020 prispeli viac ako 27 miliardami USD, čo predstavuje jednu tretinu z celkového objemu 83 miliárd USD, ktoré v danom roku poskytli darcovské krajiny.

<sup>4</sup> OECD, 2022. *Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2016-2020* (Financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy poskytované a mobilizované rozvinutými krajinami v rokoch 2016 – 2020). K dispozícii na adrese: *Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2016-2020: Insights from Disaggregated Analysis* (Financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy poskytované a mobilizované rozvinutými krajinami v rokoch 2016 – 2020: Prehľad z rozčlenenej analýzy) | en | OECD.

konečný účinok na schopnosť prijímateľských krajín zvýšiť odolnosť proti zmene klímy by sa musel zväziť spolu s inými intervenciami financovanými EÚ a intervenciami iných darcov. Hoci je nepravdepodobné, že samotné projekty v rámci iniciatívy GCCA+ mohli spôsobiť zmeny v celej krajine, pokiaľ ide o zvýšenú odolnosť, mohli pozitívne ovplyvniť niektoré z ukazovateľov zraniteľnosti, z ktorých sa viacozmerný index ND-GAIN skladá (napr.: rozmer regulačnej kvality). Okrem toho dôvody možného zhoršenia postavenia krajiny podľa indexu ND-GAIN môžu byť rôznorodé a pravdepodobne spôsobené environmentálnymi, politickými a sociálno-ekonomickými faktormi, na ktoré nemá vplyv žiadne dané opatrenie v rámci iniciatívy GCCA+.

Schopnosť krajiny reagovať na negatívne účinky zmeny klímy závisí aj od jej schopnosti navrhnuť, vykonať a posúdiť vhodné opatrenia. Začlenenie adaptácie do vládnej politiky má zásadný význam pre úspešnú tvorbu a vykonávanie národných, regionálnych a sektorových adaptačných plánov. Okrem toho môže pomôcť posilniť celkovú adaptívnu kapacitu krajiny a zároveň poskytnúť príležitosti na investičné rozhodnutia odolnejšie voči zmene klímy. Iniciatíva GCCA+ vo veľkej miere prispela k rozšíreniu schopností partnerských krajín identifikovať vplyvy, pochopiť zraniteľné miesta, a tým pripraviť národné, regionálne a sektorové adaptačné stratégie, ktoré by sa mohli premietnuť do národného a regionálneho adaptačného plánovania. Iniciatíva GCCA+ bola nápomocná pri vybudovaní základu pre opatrenia v oblasti klímy (napríklad vrátane prvých vnútroštátnych stratégií v oblasti zmeny klímy a prvej generácie vnútroštátne stanovených príspevkov) vo viacerých najmenej rozvinutých krajinách a malých ostrovných rozvojových štátoch, ktoré na to majú obmedzené zdroje, a to prostredníctvom podpory krajín pri navrhovaní politik a opatrení na zvýšenie ich odolnosti proti dôsledkom zmeny klímy na vnútroštátnej a miestnej úrovni a priamej výzvy na posilnenie globálnej angažovanosti a výmeny. V hodnoteniach jednotlivých projektov sa uznáva a pozitívne posudzuje táto úloha iniciatívy GCCA+, ale celkový vplyv takejto podpory nemožno v plnej miere zmerať.

A napokon ďalším aspektom, ktorý je nutné zväziť, je skutočnosť, že mnohým krajinám chýbali správne mechanizmy na posúdenie ich cieľov v oblasti adaptácie. Ako sa uvádza v správe UNEP o nedostatkoch v oblasti adaptácie za rok 2022<sup>5</sup> (s. 12), existencia takýchto mechanizmov je kľúčová pre umožnenie čoraz účinnejších adaptačných opatrení v priebehu času. Tento aspekt by sa mal zohľadniť pri posudzovaní schopnosti iniciatívy GCCA+ zvýšiť odolnosť krajín proti účinkom zmeny klímy, keďže programy rozvoja sa opierajú aj o existenciu vnútroštátnych mechanizmov monitorovania a podávania správ.

EDA sa domnieva, že pretrvávajúci dôraz na budovanie kapacít počas dvoch fáz programu je spôsobený odchodom vyškolených zamestnancov, čím sa následne znížili zdroje, ktoré sú k dispozícii na systematické rozšírenie konkrétnych úspešných opatrení<sup>6</sup>. V tejto súvislosti by Komisia chcela dodať, že budovanie kapacít je naďalej veľmi dôležité, pretože predstavuje jednu z troch foriem podpory pre rozvojové krajiny, ako sa uvádza v Parížskej dohode (financovanie, budovanie kapacít a transfer technológií). Vysoká fluktuácia zamestnancov – proces, na ktorý projekty v rámci iniciatívy GCCA+ nemajú vplyv – si vyžadovala nápravné opatrenia, ako je pokračujúce budovanie kapacít, aby sa zachovala dostatočne vysoká úroveň spôsobilosti prijímateľskej krajiny v záujme ďalšej realizácie opatrení v oblasti klímy. Okrem toho, keďže vlády partnerských krajín sa pravidelne zapájali do navrhovania projektov, mali príležitosť premietnuť do projektov svoje vlastné potreby. Komisia sa preto domnieva, že začlenenie budovania kapacít do návrhu projektu zodpovedá potrebám partnerov.

---

<sup>5</sup> <https://www.unep.org/resources/adaptation-gap-report-2022>.

<sup>6</sup> Pozri pripomienky EDA: body V, 21, 22, 23 a 70.

## 2. Zameranie geografického pokrytia iniciatívy GCCA+

Komisia sa domnieva, že zameranie iniciatívy sa v druhej fáze (2014 – 2020) diverzifikovalo.<sup>7</sup> Širšie geografické zameranie iniciatívy GCCA+ bolo odôvodnené zmenami v medzinárodnej politike v oblasti klímy. Pokrok v medzinárodnej politike v oblasti klímy znamenal, že Komisia mala takisto príležitosť pozmeniť spôsob poskytovania podpory prostredníctvom iniciatívy GCCA+.

Po prvé sa v rámci iniciatívy GCCA+ postupne rozšírila jej škála opatrení, a to po prijatí Parížskej dohody o zmene klímy v roku 2015 ako rozsiahlej mnohostrannej dohody, ku ktorej sa EÚ a partnerské krajiny zaviazali. Spolu s cieľom iniciatívy GCCA súvisiacim s programom Celosvetové verejné statky a problémy, pokiaľ ide o „uľahčovanie prechodu na nízkouhlíkovú budúcnosť odolnú proti zmene klímy“, to znamenalo, že iniciatíva GCCA+ sa rozšírila o adaptačné, ako aj zmierňujúce opatrenia v zraniteľných krajinách iných, než sú malé ostrovné rozvojové štáty a najmenej rozvinuté krajiny, pričom sa ňou podporilo plnenie vnútroštátnych záväzkov v oblasti klímy, ako sú vnútroštátne stanovené príspevky alebo národné adaptačné plány. Týkalo sa to napríklad Brazílie, ktorá využívala udržateľné agropotravinové systémy a programy v oblasti udržateľnej krajiny, ktoré sa vyznačujú veľkými spoločnými prínosmi pre adaptáciu a zmierňovanie. Zahnutie zmierňovania do oprávnených činností bolo odôvodnené na základe pribúdajúcich vedeckých dôkazov o potrebe čo najskôr obmedziť emisie skleníkových plynov s cieľom pomôcť obmedziť budúce náklady na adaptáciu, ako aj zabrániť stratám a škodám.

Po druhé, pokiaľ ide o skutočnosť, že finančné prostriedky z iniciatívy GCCA+ nebolo možné poskytnúť všetkým najmenej rozvinutým krajinám, ktoré sú veľmi zraniteľné voči dôsledkom zmeny klímy, Komisia objasňuje, že je to spôsobené okrem iného štyrmi konkrétnymi dôvodmi:

- a. obmedzené finančné prostriedky, ktoré sú k dispozícii pre iniciatívu GCCA+, znamenali, že sa museli prijať rozhodnutia o výbere krajín, a to aj pokiaľ ide o príležitosť a efektívnosť financovania opatrení v oblasti klímy v konkrétnych krajinách v rámci iných nástrojov alebo programov;
- b. skutočnosťou, že zmena klímy nebola vo viacročných orientačných programoch takýchto krajín často označená za prioritu, sa obmedzila možnosť vyčleniť finančné prostriedky na opatrenia v oblasti klímy prostredníctvom tohto kanála. Priority spolupráce EÚ s partnerskými krajinami sú obsiahnuté vo viacročných orientačných programoch. Tieto priority sa určujú na základe zásady zodpovednosti partnerských krajín a vypracúvajú sa po rozsiahlych konzultáciách a politickom dialógu so všetkými zainteresovanými stranami vrátane vnútroštátnych a miestnych orgánov, občianskej spoločnosti a iných darcov;
- c. existencia pokračujúcej podpory od iných darcov alebo z regionálnych programov, a to aj v rámci zložky AKT iniciatívy GCCA+, by nebola dôvodom na poskytnutie dodatočného dvojstranného financovania iniciatívy GCCA+;
- d. v určitých prípadoch sa v dôsledku politickej a inštitucionálnej nestability a/alebo z dôvodov týkajúcich sa zabezpečenia musela spolupráca EÚ zamerať na iné priority. Týka sa to najmä nestabilných krajín alebo krajín po skončení konfliktu, ako sú Afganistan, Jemen, Somálsko a Stredoafriická republika, ktorých priority v oblasti rozvoja boli zamerané na potreby krátkodobej pomoci, ako sú rekonštrukcia, hospodárska obnova, budovanie mieru a humanitárna pomoc.

Po tretie niektoré menej zraniteľné krajiny (najmä malé ostrovné rozvojové štáty) získali dodatočné finančné prostriedky v druhej fáze, aby sa nadviazalo na predchádzajúce alebo prebiehajúce činnosti s cieľom prispieť k rozšíreniu výsledkov dosiahnutých počas prvej fázy. Komisia sa týmto

---

<sup>7</sup> Pozri pripomienky EDA: bod V, body 46 až 49, bod 71.

spôsobom zamerala na dosiahnutie cieľov dvoch pilierov iniciatívy GCCA+<sup>8</sup>. Komisia by okrem toho chcela opätovne zdôrazniť, že výber krajín, ktoré sa majú podporiť, sa neuskutočnil výlučne na základe indexov zraniteľnosti, ale zahŕňal aj iné kritériá, ako je kvalita podanej žiadosti a schválenie príslušnými orgánmi krajín a/alebo delegáciou EÚ, stav dialógu o zmene klímy medzi krajinou a EÚ; politické faktory, ako je strategická a/alebo posilnená spolupráca s určitými krajinami; úlohu, ktorú krajina zohráva v rámci rokovaní UNFCCC, a záväzok voči jej procesom, ako aj úsilie pri plnení súvisiacich záväzkov.

### 3. Viditeľnosť iniciatívy GCCA+ a informovanosť o nej

Počas prvej fázy iniciatívy GCCA+ boli komunikačné činnosti a činnosti v oblasti viditeľnosti určené najmä na internet. V druhej fáze iniciatívy GCCA+ sa kladol väčší dôraz na záväznú úlohu riadenia znalostí a komunikácie. Cieľom bolo vytvoriť spoľahlivú vedomostnú základňu skúseností a praktických nástrojov na podporu a posilnenie vnútroštátnych politík a programov v oblasti klímy v partnerských krajinách; na zvyšovanie informovanosti, výmeny informácií, vytvárania sietí a viditeľnosti na všetkých úrovniach.

Pokiaľ ide o mieru informovanosti partnerských krajín<sup>9</sup> o iniciatíve GCCA+, Komisia by chcela zdôrazniť zložitosť rozsiahlej, zdĺhavej komunikačnej kampane pre viaceré krajiny a náklady na ňu s cieľom zvýšiť informovanosť o konkrétnom programe a poukázať na možnú obmedzenú nákladovú účinnosť takéhoto úsilia. Dosah iniciatívy GCCA+ je však široký. V rámci iniciatívy GCCA+ sa zverejnili mnohé správy a pravidelné publikácie s cieľom zvýšiť informovanosť o činnostiach. Napríklad v úložisku na platforme Capacity4dev<sup>10</sup> je uložených 380 publikácií a pravidelne sa vypracúva viac ako 100 spravodajcov, ktorými sa oslovuje publikum 5 000 predplatiteľov. Webové sídlo [www.gcca.eu](http://www.gcca.eu) je obširným úložiskom vykonanej práce, rovnako ako príslušný kanál YouTube<sup>11</sup>. Rovnakú funkciu má webové sídlo zložky AKT iniciatívy GCCA+ ([www.intraacpgccaplus.org](http://www.intraacpgccaplus.org)), ktoré obsahuje vyhradenú sekciu pre riadenie znalostí.

V rámci iniciatívy GCCA+ sa takisto zorganizovali globálne a regionálne konferencie s cieľom vymieňať si skúsenosti a budovať znalosti, išlo najmä o sprievodné podujatia na každej konferencii zmluvných strán UNFCCC<sup>12</sup>. Činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti o iniciatíve sa uskutočnili aj na mnohých fórach vrátane konferencií regionálnych hospodárskych organizácií v rámci AKT alebo regionálnych konferencií, akou bola konferencia v Rwande v roku 2019, na ktorej viedla spolupráca s Medzinárodnou úniou na ochranu prírody (IUCN) k vysokej regionálnej viditeľnosti iniciatívy. Tento trend sa od začiatku pandémie ochorenia COVID-19 v roku 2020 znížil.

Zvyšovanie informovanosti bolo súčasťou niekoľkých programov v rámci iniciatívy GCCA+, pričom sa počas životného cyklu iniciatívy spustilo vyše 20 kampaní na zvyšovanie informovanosti, a to vo viac ako 50 krajinách. Partnerské krajiny, v ktorých sa vykonáva iniciatíva GCCA+, sú preto informované o tejto iniciatíve, pričom sa iniciatíva GCCA+ použila na zintenzívnenie politického dialógu s partnerskými krajinami a regionálnymi organizáciami. V súvislosti s nástrojmi podpory pre

---

<sup>8</sup> Pilier 1: podpora dialógu a výmeny znalostí. Pilier 2: poskytovanie technickej a finančnej podpory na opatrenia v oblasti adaptácie, zmierňovania a znižovania rizika katastrof.

<sup>9</sup> Pozri pripomienky EDA v bodoch VIII, 45, bodoch 54 – 56, bode 73.

<sup>10</sup> <https://europa.eu/capacity4dev/gcca-community/documents>.

<sup>11</sup> <https://www.youtube.com/@GCCACommunity>.

<sup>12</sup> Pozri napríklad: <https://www.gcca.eu/multimedia/why-nature-based-solutions-are-crucial-climate-and-resilience-eu-gccacop26-side-event>.

iniciatívu GCCA+ prebiehala spolupráca aj pri organizovaní podujatí a globálny nástroj podpory pre iniciatívu GCCA+ odkazuje na zložku v rámci AKT<sup>13</sup>.

V krajinách s obmedzeným rozpočtom na komunikáciu a viditeľnosť pre jednotlivé opatrenia iniciatívy GCCA+ sa delegácie EÚ, ústredie Komisie a nástroje GCCA+ spojili aj s cieľom zvýšiť informovanosť o tejto iniciatíve. Napríklad z nástroja podpory pre iniciatívu GCCA+ sa podporili zainteresované strany v Mjanmarsku pri vytváraní národnej komunikačnej stratégie, ktorá pozitívne ovplyvnila začlenenie zmeny klímy do vnútroštátnych politík. Dosah takýchto činností by bol väčší, keby sa vytvorili synergie s vnútroštátnymi vládami/nížšou úrovňou štátnej správy a so zainteresovanými stranami zapojenými do projektov v rámci iniciatívy GCCA+, čo nebolo vždy pravidlom.

Komisia sa domnieva, že fluktuácia zamestnancov v rámci delegácií EÚ, príslušných rezortov vlády partnerských krajín a organizácií zainteresovaných strán mohla viesť k strate inštitucionálnej pamäte, a tým informovanosti o iniciatíve GCCA+, a to najmä v krajinách, v ktorých sa na začiatku prvej fázy iniciatívy GCCA uskutočnila len jedna intervencia. Okrem toho odborníci z rozvojových agentúr členských štátov, ktorí sú zamestnaní v tejto oblasti, majú lepšie znalosti o iniciatíve v porovnaní s tými, ktorí pôsobia v stálych zastúpeniach v Bruseli.

Na záver posúdenie všeobecného povedomia o iniciatíve GCCA+ je zložitou otázkou, ktorá súvisí aspoň s dvoma faktormi. Na jednej strane charakter tohto viacnásobného decentralizovaného programu predstavuje výzvy, pokiaľ ide o konzistentné a jednotné chápanie jeho opatrení na strane príjemcov. Na druhej strane mnohé vplyvy na informovanosť a viditeľnosť nie sú dôsledne zaznamenávané ani merané, a to z viacerých dôvodov (nekvantifikovateľné medziľudské kontakty a interakcie, nedostatočná kontrola nad propagačnými činnosťami prostredníctvom oficiálnych kanálov partnerských krajín, obmedzené využívanie sociálnych médií mnohými prijímateľmi, obmedzený rozpočet/nedostatok zamestnancov pracujúcich v oblasti komunikácie, častá fluktuácia zamestnancov, realizátori, ktorí nie vždy uvádzajú darcov atď.).

---

<sup>13</sup> <https://www.gcca.eu/services/gcca-intra-acp>.



### III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA EDA

#### 1. Odporúčanie 1: Zameranie sa na tých, ktorí sú najviac postihnutí zmenou klímy

**(Ciel'ový dátum vykonania: opatrenia financované od januára 2024)**

Pri financovaní opatrení v oblasti zmeny klímy v rozvojových krajinách by Komisia mala:

##### **a) vybrať ukazovatele, východiskové hodnoty a ciele na meranie výsledkov činností**

Komisia toto odporúčanie prijíma a bude ho vykonávať v rámci systému monitorovania výkonnosti Globálna Európa. Systém monitorovania výkonnosti Globálna Európa je systém monitorovania výkonnosti, ktorý je založený na rade metodických prvkov vrátane: i) vymedzenia súboru podnikových ukazovateľov, na základe ktorých je všetkým programom určená výzva, aby sa v rámci nich podávali správy (rámec pre výsledky Globálnej Európy), a ktoré sa každoročne uverejňujú vrátane podávania správ o pokroku nástroja NDICI – Globálna Európa; ii) používania logických rámcov s ich ukazovateľmi ako hlavného nástroja na podávanie správ o výsledkoch a iii) vymedzenia kľúčových sektorových a tematických ukazovateľov, ktoré možno vybrať a zahrnúť do logických rámcov [pozri aj SWD(2022) 22 final]. V praxi sa momentálne tento systém zavádza v celej organizácii použitím nového informačného systému (OPSYS), ktorý sa má zavádzať od januára 2023;

##### **b) stanoviť ambiciózne ciele s prihliadnutím na situáciu v každej krajine, pokiaľ ide o podiel žien, ktoré majú priamy prospech z opatrení, a zvýšiť zameranie na najchudobnejšie domácnosti**

Komisia toto odporúčanie prijíma. Pokiaľ ide o cieľ v oblasti rodovej rovnosti, Komisia ho bude vykonávať v rámci akčného plánu EÚ pre rodovú rovnosť na roky 2021 – 2025. V akčnom pláne pre rodovú rovnosť na roky 2021 – 2025 sa vyžaduje, aby do roku 2025 malo 85 % nových vonkajších činností ako významný alebo hlavný cieľ rodovú rovnosť (ukazovatele G1 a G2 podľa ukazovateľa politiky rodovej rovnosti stanoveného Výborom OECD pre rozvojovú pomoc) a aby aspoň 5 % z nich malo ako hlavný cieľ rodovú rovnosť (ukazovateľ G2). Presahuje to rámec zabezpečenia určitého percentuálneho podielu žien, ktoré majú priamy prospech z opatrení. Opatrenia, ktoré majú rodovú rovnosť ako významný cieľ (s ukazovateľom G1), sú potrebné na zabezpečenie:

- vykonávania rodovej analýzy projektu/programu a vytvorenia návrhu programu na základe zistení z tejto analýzy,
- aspoň jedného výsledku alebo ukazovateľa osobitne súvisiaceho so zlepšením rodovej rovnosti,
- rozčlenenia výsledkov/ukazovateľov podľa pohlavia vždy, keď je to relevantné,
- záväzku monitorovať a podávať v rámci hodnotenia programu správy o výsledkoch v oblasti rodovej rovnosti dosiahnutých v rámci programu.

Počet opatrení, ktorých významným cieľom je rodová rovnosť, sa od prijatia prvého akčného plánu EÚ pre rodovú rovnosť za posledných desať rokov neustále zvyšuje. Pokiaľ ide o rok 2022

a vykonávanie nástrojov vonkajšej činnosti EÚ<sup>14</sup>, ukazuje sa, že 70 % všetkých programov prijatých v roku 2021 malo rodovú rovnosť ako významný alebo hlavný cieľ.

Zameranie sa na najchudobnejšie domácnosti sa zvýši v rámci akčného plánu pre nerovnosť/pomocou ukazovateľa nerovnosti v závislosti od dostupnosti údajov na úrovni jednotlivých krajín;

**c) v prípade po sebe nasledujúcich opatrení zlepšiť rovnováhu medzi budovaním kapacít a inými činnosťami s cieľom rozšíriť konkrétne adaptačné opatrenia na oslovenie väčšieho počtu ľudí, ktorí bezprostredne pociťujú dôsledky zmeny klímy**

Komisia toto odporúčanie prijíma. Nie všetky rozvojové krajiny majú dostatočné kapacity na riešenie mnohých výziev, ktoré so sebou prináša zmena klímy, najmä v oblasti adaptácie. Predpokladom vykonávania konkrétnych adaptačných opatrení je preto dostatočná inštitucionálna kapacita v partnerských krajinách. Táto otázka je ďalej zdôraznená posúdeniami technických potrieb<sup>15</sup>, vnútroštátne stanovenými príspevkami a národnými adaptačnými plánmi najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov a opakuje sa v častých žiadostiach o budovanie kapacít a technickú pomoc v rámci technologického mechanizmu UNFCCC<sup>16</sup>. S cieľom zohľadniť túto skutočnosť sa v Parížskej dohode kladie veľký dôraz na budovanie kapacít rozvojových krajín v súvislosti s klímou a rozvinuté krajiny sa v nej žiadajú, aby zvýšili podporu opatrení na budovanie kapacít v rozvojových krajinách. Budovanie kapacít preto zostane dôležitou súčasťou budúcej podpory EÚ, pokiaľ ide o opatrenia v oblasti klímy. Zároveň sa môže upraviť podiel podpory pridelenej na budovanie kapacít v rámci daného opatrenia s cieľom rozšíriť adaptačné opatrenia, pričom sa zohľadní povaha samotného opatrenia, ako aj jeho geografický rozsah, potreby prijímateľov a získané poznatky.

## **2. Odporúčanie 2: Začleniť získané poznatky do budúcich globálnych rozvojových iniciatív**

**(Cieľový dátum vykonania: ďalšie iniciatívy financované od januára 2024)**

**Pri príprave budúcich globálnych rozvojových iniciatív by Komisia mala zohľadniť poznatky získané z Globálnej aliance proti zmene klímy, predovšetkým by mala:**

**a) revidovať ciele, ak je počas vykonávania zrejmé, že nie sú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky**

Komisia toto odporúčanie prijíma a zahnie túto úvahu ako relevantnú pre globálne iniciatívy Tímu Európa do aktualizovaných metodických usmernení pre iniciatívy Tím Európa;

**b) strategicky pridelovať finančné prostriedky uplatnením objektívnych kritérií, ktorými sa zohľadňuje aj finančná podpora pre ten istý sektor, ktorú partnerské krajiny získali z iných zdrojov**

<sup>14</sup> Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade: výročná správa za rok 2022 o vykonávaní nástrojov vonkajšej činnosti Európskej únie v roku 2021, COM/2022/578 final.

<sup>15</sup> <https://unfccc.int/ttclear/tna>.

<sup>16</sup> <https://unfccc.int/ttclear/support/technology-mechanism.html>.

Komisia toto odporúčanie prijíma a bude ho v čo najväčšej miere vykonávať podľa geografického prístupu v rámci nástroja NDICI – Globálna Európa. Komisia by takisto chcela zdôrazniť, že príležitosti na synergie, a to aj s inými darcami, sa budú posudzovať v čo najväčšej miere;

**c) systematicky analyzovať a dokumentovať primeranosť rozpočtových nákladov na opatrenia**

Komisia toto odporúčanie prijíma. Hoci existuje systém na analýzu rozpočtových nákladov na opatrenia, Komisia posilní príslušné usmernenia a pokyny, najmä pokiaľ ide o dokumentáciu tohto posúdenia.

Komisia však zdôrazňuje, že hoci sa regulačným rámcom jasne vyžaduje primeranosť nákladov a súlad so zásadou správneho finančného riadenia, aby boli oprávnené, podiel nákladov na zamestnancov alebo súm pridelených na jednu činnosť sa má posudzovať z hľadiska cieľov opatrenia a okolností, za ktorých sa vykonáva;

**d) podporovať všeobecné povedomie o iniciatívach prostredníctvom komunikačných činností zameraných na prijímateľské krajiny a potenciálnych darcov**

Komisia toto odporúčanie prijíma. V nových usmerneniach pre komunikáciu a viditeľnosť pre vonkajšie opatrenia na rok 2022 nie sú komunikačné kanály špecifické pre projekt/program – webové sídla, účty na sociálnych médiách, spravodajcovia atď.– v zásade povolené, pokiaľ neexistuje osobitné a presvedčivé odôvodnenie na ich vytvorenie alebo udržiavanie. Komunikačné činnosti týkajúce sa budúcich hlavných globálnych rozvojových iniciatív sa budú vykonávať v kontexte strategickejšieho a cielenejšieho prístupu vykonávaného v rámci nástroja NDICI – Globálna Európa. Tento prístup, v súvislosti s ktorým nastáva prechod od partnerskej komunikácie o jednotlivých projektoch ku konsolidovanejšiemu prístupu delegácií EÚ a ústredia Komisie, bude zameraný na kľúčové priority EÚ, najmä na tie, ktoré sú načrtnuté v stratégii Global Gateway na rok 2021. Tento prístup, ktorého cieľom je zabezpečiť informovanosť o EÚ, jej porozumenie a vnímanie, a to v EÚ aj v partnerských krajinách, zodpovedá veľkosti a rozsahu našich trvalých investícií, a to zameraním sa na politické a verejne prístupné komunikačné činnosti založené na údajoch, ktoré sú určené na zabezpečenie vplyvu. Komunikácia o hlavných globálnych iniciatívach, ktoré sú v súlade s týmito kľúčovými prioritami, sa preto začlení do širšej komunikačnej stratégie na globálnej, regionálnej a národnej úrovni, napríklad využitím uznávaných podnikových komunikačných kanálov (webové sídla, sociálne médiá atď.) a vytvorením príslušných partnerstiev s kľúčovými mienkotvorcami a influencerami.